

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка та фінанси підприємств

Освітня програма Бізнес-адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри управління
та бізнес-адміністрування
Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Економіка та фінанси підприємств
Освітня програма	Бізнес-адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	нормативна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 18 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 54 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета навчальної дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” полягає у формуванні у студентів знань з питань теорії і практики щодо механізму функціонування підприємства, фінансових відносин, що відбуваються на підприємствах різних організаційно-правових форм господарювання та напрямків фінансово-економічної діяльності підприємства.

Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів та набуття знань щодо:

- планування діяльності підприємства та механізму функціонування підприємств різних організаційно-правових форм господарювання;
- визначення виробничих потужностей підприємства та обсягів виробництва продукції;
- планування та визначення необхідного обсягу ресурсного потенціалу підприємства,
- формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів;
- аналізу та планування доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства;
- оцінки фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.

Компетентності

- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій в бізнесі
- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ФК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій бізнес-адміністрування, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів

ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими підприємство визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани

ФК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів підприємства

ФК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом

ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми підприємства, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію

Програмні результати навчання

ПРН 5. Планувати діяльність підприємства в стратегічному та тактичному розрізах

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення підприємства (підрозділу)

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємств та фінансів підприємств	Знати сутність підприємства, види і організаційно-правові форми підприємств, джерела формування фінансових ресурсів; принципи та чинники, що визначають організацію фінансів підприємств; зміст і організація фінансової роботи на підприємстві	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Планування діяльності підприємства та особливості його здійснення	Знати: сутність планування як функції управління підприємством; типи та види планування; методи і прийоми у плануванні; особливості розроблення планів на підприємстві	• Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Активи підприємства	Знати: структуру та види активів підприємства; джерела формування активів підприємства; показники оцінювання необоротних активів підприємства; показники стану оборотних активів та ефективності їх використання; методику оцінки	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для

		виробничого, операційного, фінансового циклів підприємства	самостійної роботи
4	Тема 4. Виробнича потужність підприємства та виробництво продукції	Знати: сутність поняття виробничої потужності підприємства; методику розрахунку виробничої потужності підприємства; показники ефективності використання виробничої потужності; методику планування обсягів виробництва продукції; методику розрахунку показників плану виробництва продукції та розробки виробничої програми	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5	Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	Знати: методику визначення потреби підприємства у трудових ресурсах; сутність продуктивності праці та фактори впливу на неї; методику планування та визначення фонду оплати праці за різних систем та форм оплати праці; систему утримань та нарахувань у системі оплати праці	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
6	Тема 6. Організація грошових розрахунків підприємства	Знати: сутність та значення розрахунків підприємств у господарському обігу; принципи організації розрахунків підприємств; зміст та організацію готівкових розрахунків підприємств; особливості безготівкової форми розрахунків; форми безготівкових розрахунків	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
7	Тема 7. Витрати та доходи підприємства	Знати: класифікацію витрат підприємства; планування витрат підприємства; методику визначення собівартості продукції та показники аналізу витрат; сутність доходів	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної

		підприємства, їх види; механізм формування доходів підприємства; методи планування доходів підприємства	роботи, • Завдання для самостійної роботи
8	Тема 8. Кредитування підприємства	Знати: принципи кредитування та класифікацію форм і видів кредитів, що залучаються підприємствами; форми та види банківського кредиту; методи оцінки кредитоспроможності підприємства	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
9	Тема 9. Оцінка фінансово-економічних результатів діяльності підприємства	Знати: завдання та джерела інформації для оцінки фінансово-економічного стану підприємства; види та класифікацію фінансових результатів діяльності підприємства; сутність прибутку, його види та джерела формування; показники рентабельності підприємства та фактори, які їх визначають; показники оцінки фінансового стану підприємства, оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної, фінансової	Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	40
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Іспит	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за індивідуальне завдання	Іспит	Разом
40	5	5	50	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.				

По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.

- Оцінювання за іспит відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка множиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за індивідуальне завдання (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за впит (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними

поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

• *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. Львів: Видавництво «Магнолія 2016», 2019. 323 с. 2. Фесіна Ю.Г. Економіка та фінанси підприємства. Конспект лекцій для студентів спеціальності «Менеджмент». Луцьк, 2016. 142 с. 3. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запухляк, І. І. Василик. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. - 377 с. 4. . Економіка підприємства: навчальний посібник / Герасимчук З.В., Науменко С.В., Ткачик В.І., Вахович І.М., Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В., Камінська І.М., Хвищун Н.В. Луцьк, 2010. 632 с. 5. Економіка підприємства: навч. посіб. / За заг. ред. О. М. Бандурки. Харків, 2017. 192 с. 6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ, 2016. 378 с. 7. Посохов І.М., Дюжев В.Г., Сусліков С.В., Тимофєєва К.О. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків, 2016. 380 с. 8. Економіка підприємства: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ: НаУкма, 2018. 302 с 9. Зянько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Ч. 1. Вінниця, 2016. 126 с. 10. Біла О.Г. Фінанси підприємств: навчальний посібник / О.Г. Біла, О.І. Юсипович, Т.В. Мединська; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Київ : Алерта, 2016. 185 с. 11. Гук О.В. Фінансова криза на підприємстві: причини, наслідки та способи подолання / О.В. Гук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 2. Т.2. – С.206- 210. 12. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с URL^ http://dcmaup.com.ua/assets/files/finansii-pidpriemstv-2018.pdf 13. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 262 с. 14. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с. 	

15. Бровко Л. І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. Економіка та держава. 2019. № 9. С. 57-63.
16. Войнаренко М. П., Рзаєва Т. Г. Ділова активність підприємств: проблеми аналізу та оцінки : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2017. 284 с.
17. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. Бізнес Інформ. 2020. № 11. С. 347-355.
18. Дистанційний курс з навчальної дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” на платформі www.d-learn.pnu.edu.ua

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра управління та бізнес-адміністрування м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 111 (вхід з вул. Чорновола) тел. +38 (097) 771-80-54 – ст. лаборант кафедри Галина Володимирівна Яцків</p> <p> kutba@pnu.edu.ua</p> <p>Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/mbakafedra</p> <p> https://www.instagram.com/kafedra_mba/</p>
Викладач	<p>Горогоцька Н.І., к.е.н. кафедри управління та бізнес-адміністрування</p>
Контактна інформація викладача	<p>natalia.horohotska@pnu.edu.ua</p>
<p>Політика курсу</p>	

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення про запобігання плагіату .
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»</u> (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”»</u> (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 <u>«Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”»</u> (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський</u>

	<p><u>національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію</u> <u>наказом ректора №819 від 29.11.2019) -</u> https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/</p>
--	---

Викладач

Горогоцька Н.І.